

ZAŠTITIMO OSOBE S INVALIDITETOM TOKOM PANDEMIJE COVID-19

Od suštinske je važnosti da svako poštuje osnovne mjere kako bi zaštitio sebe i druge od bolesti COVID-19. Svi koji pružaju usluge moraju se postarati da se s tim osobama postupa s poštovanjem, uvažavajući njihovo dostojanstvo i bez diskriminacije, kao i da ne budu zanemareni u ovom teškom vremenu.

OSOBAMA S INVALIDITETOM SE PREPORUČUJE:

- izbjegavanje mesta i prevoznih sredstava u kojima su gužve, ako je moguće;
- pravljenje zaliha kako bi imali dovoljno hrane, lijekova i drugih osnovnih proizvoda za najmanje dvije sedmice;
- obavljanje kupovine on-line ili telefonom kada je to moguće i uključivanje rodbine, prijatelja ili staratelja za pomoć;
- redovno čišćenje i dezinfekcija svojih pomagala poput invalidskih kolica, štapova itd;
- pravljenje plana za stalnu njegu i podršku;
- određivanje organizacija, SOS telefona i pojedinaca koje, po potrebi, mogu pitati za pomoć.

STARATELJIMA OSOBA S INVALIDITETOM SE PREPORUČUJE:

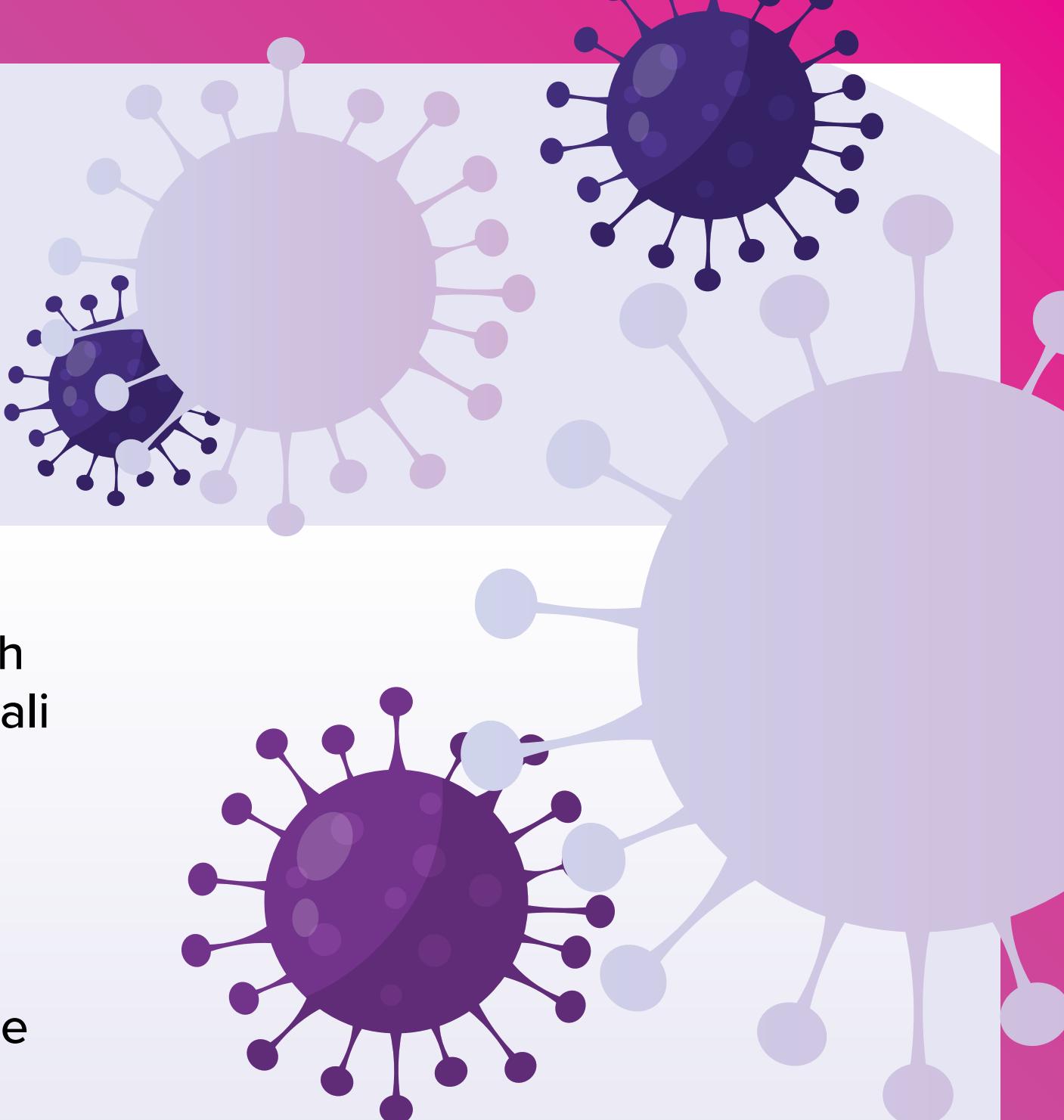
- obavještavanje osobe o kojoj se staraju ili njene rodbine i traženje medicinske pomoći na vrijeme ukoliko imaju neke od simptoma bolesti COVID-19;
- nošenje medicinske maske, pranje ruku i traženje medicinske pomoći, ukoliko posumnjuju da osoba o kojoj se stara ima simptome bolesti COVID-19;
- osiguravanje redovnog čišćenja i dezinfekcije svih medicinskih pomagala;
- pravljenje popisa javnih službi i organizacija u zajednici koji mogu pružiti pomoć;
- pravljenje planova s osobom o kojoj se staraju kako bi njega bila kontinuirana, uključujući lijekove i ostale potrepštine, dodatnu medicinsku njegu, psihosocijalnu i mentalnu zdravstvenu podršku, kao i sve druge potrebe poput popravke i zamjene medicinskih pomagala.

JAVNIM INSTITUCIJAMA I VLADINIM TIJELIMA SE PREPORUČUJE:

- olakšavanje pristupa svim objektima zdravstvene zaštite, uključujući službama za testiranje i izolaciju;
- činjenje dostupnim svih informacija o javnom zdravlju svim osobama s bilo kojim oblikom invaliditeta;
- uključivanje osobe s invaliditetom i njihovih predstavnika u planiranje odgovora na pandemiju;
- osiguravanje da programi pružanja novčanih naknada obuhvate i osobe s invaliditetom i osiguravanje fleksibilnih radnih aranžmane za njih, njihovu rodbinu i staratelje;
- izrađivanje kontinuiteta usluga i podrške u slučaju da se smanji broj dostupnih staratelja, uključujući i pružanje brzih prilika za obuku nove radne snage;
- osiguravanje SOS podrške u više formata (npr. SOS telefone, e-mail, SMS, aplikacije jednostavne za upotrebu itd.) za osobe s invaliditetom kako bi mogle postavljati pitanja i izražavati svoje razloge za zabrinutost;
- osiguravanje pristupa zaštitnoj opremi i besplatnom testiranju na COVID-19 svima koji pružaju usluge i starateljima osobe s invaliditetom.

ZAŠTITIMO OSOBE S INVALIDITETOM TOKOM PANDEMIJE COVID-19

ZDRAVSTVENIM RADNICIMA SE PREPORUČUJE:

- usvajanje alternativnih načine pružanja zdravstvene njegе poput kućnih posjeta, konsultacija telefonom i preko video konferenciјa kako bi održali pružanje usluga osobama s invaliditetom;
- pružanje informacije i komunikacija na različite načine u skladu sa različitim potrebama osoba sa različitim invaliditetima; ne oslanjati se samo na usmene ni samo na pisane informacije;
- pružanje dovoljne podrške osobama s invaliditetom koje imaju složenije potrebe;
- postati svjesniji potencijalnih posljedica COVID-19 na zdravlje i život osoba s invaliditetom.

ZA SVE KOJI PRUŽAJU USLUGE OSOBAMA S INVALIDITETOM SE PREPORUČUJE:

- izrađivanje i provođenje planova kontinuiteta usluga u konsultaciji sa osobama s invaliditetom, njihovom rodbinom i drugim lokalnim agencijama i starateljima za osobe s invaliditetom;
- ukoliko resursi za planove kontinuiteta nisu dostupni, razmatranje uključivanja zajednice i traženje dodatne podrške, naročito od ljudi iz relevantnog sektora (npr. medicinske sestre, fizikalni terapeuti, radni terapeuti);
- česta komunikacija sa osobama s invaliditetom i njihovim mrežama za podršku kako bi pružili ciljane informacije o COVID-19, čineći sve informacije lakše dostupnim;
- obučavanje radne snagu koja pruža njegu osobama s invaliditetom o sprečavanju i kontroli infekcija;
- nastavak pružanja dovoljne podrške osobama s invaliditetom koje imaju složenije potrebe.

AKTIVNOSTI ZAJEDNICE:

- uspostaviti fleksibilne aranžmane rada za osobe s invaliditetom i staratelje, uključujući plaćeno odsustvo ukoliko su u visokom riziku za teže simptome;
- povećati pristup trgovinama i odrediti posebne sate za kupovinu za osobe s invaliditetom;
- škole i ostale obrazovne ustanove bi trebale napraviti odgovarajuće mјere za kontinuitet obrazovanja za osobe i djecu s invaliditetom;
- rodbina, prijatelji i bližnji bi trebali redovno obilaziti osobe s invaliditetom kako bi im pružili emotivnu, praktičnu i komunikacijsku podršku.

ZAŠTITA OSOBA S INVALIDITETOM U HUMANITARNIM KRIZAMA I VANREDNIM OKOLNOSTIMA

Većina zemalja u okruženju su direktno ili indirektno pogodjene vanrednom situacijom, a COVID-19 donosi dodatne izazove. Svi koji pružaju usluge zdravstvene njegе i zaštite moraju učiniti sve kako bi osobe s invaliditetom bile uključene u sve planove pripreme i reakcije u vanrednim situacijama, kao i da usluge rehabilitacije i zdravstvena pomagala i dalje budu dostupni za vrijeme pandemije.

